

## [Krarup.]

stensen brugte jo en hel del af sin taletid til at tale om det samme —, men dertil vil jeg rigtignok føje, at man kunne jo, når man endelig ønsker, at udstykningen skal komme i gang så hurtigt som muligt, tage fat på at udstykke de 12 000 ha, som jordlovsudvalget råder over dernede. Dette om befolkningstætheden er også ført i marken overfor den sønderjyske menighedsrådsforening, og det, den svarer på det, er så godt, at jeg gerne vil citere nogle få linier af det. Den skriver, at det argument er ført i marken, at

„Nordslesvig er alt for tyndt befolket, især når man tager hensyn til det forfærdelige pres, som flygtningene i Sydslesvig kan komme til at udøve mod den nuværende grænse.

Hertil må de sønderjyske menighedsråd bemærke, at også de nærer ønske om, at forholdene i Sønderjylland i national og social henseende må være gode og betryggende. Der er vel iøvrigt ingen af offentlige valg fremgæede forsamlinger i Sønderjylland, der er så danske som menighedsrådene, fordi tyskerne har dannet frimenigheder. Vor nationale indstilling er derfor ganske klar. Men just som menighedsråd må vi forene denne indstilling med hensynet til kirkens ret og kirkens tarv.“

I forvejen er jo de sønderjyske præstegårdsjorder i stort mål udstykket; de drives i små parceller ... jeg kan ikke finde tallet, jeg har set det engang, men jeg tror, at gennemsnittet er 17 forskellige brugere ved hver præstegård. Det kender vi jo ikke her på Sjælland, hvor der er een, allerhøjest to brugere af præstegårdsjorden, men nede i Sønderjylland er det — netop fordi der er denne dårlige udskiftning og denne dårlige jordfordeling — fra gammel tid ordnet sådan, at præstegårdsjorden er forpagtet og lejet ud til mange forskellige — hvis jeg ikke husker meget fejl, er gennemsnitstallet som sagt 17.

I de bemærkninger, der ledsagede lovforslaget, da det blev fremsat i folketinget den 27. januar, oplyses det, at det ved lov af 30. juni 1922 bestemmes, at når de sønderjyske præstegårde skal bringes ind under loven af 4. oktober 1919 om salg af præstegårdsjorder, skal loven anvendes med de lempelser, der følger af, at disse jorder ejes af præsteembederne, hvorfor afgiften skal fastsættes ved frivillig overenskomst. Man forstår allerede heraf, at det er et meget vanskeligt område, lovgivningsmagten her

bevæger sig på — der er tale både om lempelser og om frivillighed.

Til trods for den højtærede kirkeministers udtalelser i det andet høje ting den 10. februar, hvori kammeradvokatens udtalelser refereres derhen, at staten har både ret og adkomst til at foretage ændringer — og dette forekommer mig væsensforskelligt fra det, jeg lige anførte fra bemærkningerne —, vil alligevel de sønderjyske menighedsråd betragte det som et uberettiget overgreb, om præstegårdenes jorder nu bortsælges mod menighedsrådenes ønske; man betragter ejendomsretten til jorden som sikret ved de skøder, der i 1852 blev indført i grundbøgerne, altså er menighedsrådene berettiget til at afvise indgreb — overgreb om man vil — fra statens side.

Men lad os så også sige, at kammeradvokaten har ret i sin påstand om, at staten har den juridiske ret til at afhænde disse værdifaste midler, der fra ældgammel tid er henlagt til sognene for at sikre evangeliets forkyndelse, så bør dog staten ikke benytte denne ret, hvis menighederne ikke ønsker det, så det kan ske frivilligt, som der står i bemærkningerne. Og staten bør tillige betænke, at det er at gøre uret mod vor folkekirk, hvis man af partipolitiske hensyn fratager kirken værdifaste midler og betaler disse med underpriser, så at der år efter år opstår følelige økonomiske tab for folkekirken.

Jeg siger, og jeg mener, at dette er et nyt overgreb fra staten overfor vor folkekirk, og jeg må, så stærkt jeg kan, fraråde dette.

Det centrale i dette stykke lovgivningsarbejde er jo — hvad socialdemokratiets ordfører udtalte ved sagens behandling i det andet høje ting — at „med denne lov indfrier socialdemokratiet de løfter, vi har givet vore vælgere, landarbejdere og husmænd.“

Denne partipolitiske sag søges nu løst på folkekirkens bekostning, da menighedsrådene for det første ikke gør det frivilligt, men tvungent, og for det andet ingen tilfredsstillende erstatning får, når jorden sælges på jordrentevilkår. Altså, husmændene skal ikke alene have jord, men de skal have billig jord, og det skal folkekirken undgælde for.

Jeg må tilstå, at jeg har svært ved at se, at der er et behov for jord, som dette lovforslag forudsætter. De sønderjyske præstegårde er, som jeg før omtalte, i stort omfang bortforpagtet som tillægsparceller til mindre jordbrugere. Ingen forandring vil derfor være nødvendig, men afgifterne vil